

13. Левин М. Что должен знать пионер во время воздушного и химического нападения // Юный пионер. – 1941. – 29 июня. – № 51.

14. Виховання дітей в умовах війни // Правда. – 1942. – 24 березня. – № 83.

15. Оберегайте дітей від скарлатини // Робітниця. – 1947. – № 1.

Аннотація

В статті освітає політика радянського керівництва в початковий період німецько-радянської війни (1941-1945 рр.) стосовно захисту дитинства та материнства на території України. Основна увага звернена на медичне та соціальне становище дітей в даний період.

Ключові слова: війна, евакуйовані діти, дитинство, сирітство.

Annotation

In the article the policy of soviet guidance lights up in an initial period German-soviet wars (1941-1945) in relation to defence of childhood and maternity on territory of Ukraine. Basic attention applies on medical and social position of children in a danner period.

Keywords: war, evacuee to put, childhood, orphanhood.

МІЖНАРОДНЕ ЖИТТЯ ТА Україна

УДК 94(477) «1991/2013»

Тетяна Стоян

Катерина Цишнатій

(Київ)

РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ (1991-2013 рр.)

В статті розкривається діяльність держави в галузі міжнародного туризму в Україні та роль міжнародних договорів у цьому процесі.

Ключові слова: туризм, міжнародний туризм, в'їзний туризм, туристичне співтовариство, історико-культурні ресурси.

До світового ринку туристичних послуг все активніше залучається Україна, для якої міжнародний туризм є досить молодого галуззю, що знаходиться на етапі становлення, але має всі необхідні умови для інтенсивного розвитку внутрішнього та іноземного туризму. Країна має великі перспективи для розвитку туризму завдяки наявності унікальних природно-рекреаційних ресурсів, історико-культурних пам'яток, зон різноманітних форм відпочинку та значного незадіяного потенціалу трудових ресурсів. У той же час, у розвитку міжнародного туризму в Україні спостерігаються серйозні проблеми, які потребують глибокого вивчення та розробки заходів для їх ефективного вирішення.

Незважаючи на досить велику кількість публікацій про міжнародний туризм в Україні, вони носять здебільшого інформаційно-довідковий, навчально-методичний характер або популяризують окремі види туризму. При цьому майже відсутні дослідження, що дають всебічний аналіз іноземного туризму в Україні. Серед таких дослідників, які присвятили свої дослідження цій проблемі можна виокремити Заячковську Г., Гук Н., Приходько Т., Шупік Б., Прейгер Д., Малярчук І., Коваль П., Александрової А. та ін.

Метою даної наукової розвідки є аналіз правових основ міжнародної співпраці України в галузі туризму та дослідження комплексу заходів, як внутрішнього так і міжнародного рівнів, щодо опанування прогресивного досвіду організації високорентабельної індустрії туризму та пропагування національного турпродукту на світовому ринку ЮНВТО.

Правовим підґрунтям розвитку туристичної діяльності в незалежній українській державі є ціла низка законів, і перш за все Закон України «Про туризм». Так, Стаття 4 цього закону визначає організаційні форми туризму - міжнародний і внутрішній. До міжнародного належать в'їзний туризм (подорожі в межах України осіб, які постійно не проживають на її території) та виїзний (подорожі громадян України та осіб, які постійно проживають на території України, іншої країни) [5, с. 4].

Слід зазначити, що в тексті самого Закону до 2003 року не існувало поняття «міжнародний туризм». Замість цього, крім внутрішнього туризму, виділялися дві категорії: «іноземний туризм» і «закордонний туризм». Під іноземним туризмом розумілася організація прийому та обслуговування іноземних туристів в Україну, а під закордонним – організація туристичних поїздок за межі України [9].

Правову основу міжнародного співробітництва в галузі туризму становлять міжнародні договори України, укладені відповідно до Закону України "Про міжнародні договори України".

У жовтні 1997 р. Україна стала Дійсним членом Всесвітньої туристської організації (ЮНВТО) – головної міжнародної міждержавної організації у сфері подорожей і туризму, що є виконавчим органом ООН та займається активізацією та розвитком туризму, розробкою та впровадженням світової туристичної політики. Це значно підвищило імідж і авторитет нашої держави у туристичному співтоваристві, створило передумови подальшого розвитку національного туризму відповідно до тенденцій світового туристичного ринку з залученням до інформаційної мережі, інвестиційних

пропозицій, системи професійної підготовки, наукових досліджень, відкрило нові можливості налагодження взаємовигідної співпраці з країнами-членами на всіх рівнях - двосторонньому, багатосторонньому, регіональному, ознайомлення з передовими надбаннями найбільш розвинутих туристичних держав світу [1, с. 274].

Членство України у всесвітній туристичній організації значно підвищило імідж і авторитет нашої держави у туристичному співтоваристві, створило передумови подальшого розвитку національного туризму відповідно до тенденцій світового туристичного ринку із залученням до інформаційної мережі, прогресивних технологій, інвестиційних пропозицій, системи професійної підготовки, наукових досліджень, передових надбань найбільш розвинутих туристичних держав світу, відкрило нові можливості налагодження взаємовигідної співпраці з країнами-членами на всіх рівнях – двосторонньому, багатосторонньому і регіональному.

Зважаючи на те, що Україна є порівняно молодим членом ЮНВТО, можна з впевненістю говорити про визнання зростаючої ролі туристичного потенціалу нашої країни на світовому туристичному ринку, сприйняття нашої країни світовою спільнотою як великої європейськими державами з багатими природно-рекреаційними ресурсами та історико-культурними ресурсами, потужною туристичною інфраструктурою, що має всі можливості стати туристичною державою світового рівня [7].

У вересні 1999 р. на 13-ій сесії Генеральної асамблеї Всесвітньої туристської організації, що проходила у м. Сантьяго (Чилі), Україну було обрано до Виконавчої ради ЮНВТО – керівного органу цієї впливової міжнародної організації.

Ця подія мала стратегічне значення для нашої країни з огляду на можливості використання механізмів цієї організації для підвищення ефективності національної туристичної галузі з урахуванням процесів глобалізації, що відбуваються в світі, просування українського турпродукту на міжнародному ринку, збільшення надходжень до державного бюджету, підвищення авторитету та впливовості України у світі, розширення державно-приватного партнерства, впровадження передових методів підготовки та підвищення кваліфікації туристичних кадрів відповідно до світових стандартів [1, с. 304].

Свідченням визнання державою значення туризму для країни стало встановлення у 1998 р. Указом Президента України Дня туризму України, що відмічається щорічно 27 вересня разом зі Всесвітнім Днем туризму.

Щорічно в День туризму проводиться цілий комплекс заходів за участю керівництва держави, керівників міністерств і відомств суміжних галузей. В рамках свята організуються урочисті масові заходи [8, с. 3].

У жовтні 2000 р. Генеральний секретар ЮНВТО Франческо Франжіаллі здійснив перший офіційний візит в Україну. В рамках візиту Генеральний секретар ЮНВТО зустрівся з Президентом України, Прем'єр-міністром України, Міністром закордонних справ України та мером м. Києва. Ф. Франжіаллі також взяв участь у 7 Міжнародному туристичному салоні "Україна-2000", семінарі WTO "Нові інформаційні технології в туризмі", засіданні Ради по туризму СНД, Парламентських слуханнях "Про стан і перспективи розвитку туризму в Україні".

З 10 по 12 жовтня 2002 року в Україні з офіційним візитом перебував Генеральний секретар ЮНВТО Ф. Франжіаллі.

23-28 вересня 2003 р. в Україні з офіційним візитом перебував Генеральний секретар ЮНВТО Ф. Франжіаллі для проведення Міжнародного семінару ЮНВТО з розвитку сільського туризму в м. Яремча та урочистостей з нагоди святкування Всесвітнього дня туризму та Дня туризму України в м. Києві та м. Львові [1, с. 344].

У 1993 - 1996 і 2000 - 2005 роках Україна очолювала Раду по туризму Співдружності Незалежних Держав (СНД). Україна плідно співпрацює в рамках Робочих груп по туризму Організації Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС), Центральноєвропейської ініціативи (ЦЄІ), ГУАМ.

За період з 2000 до 2004 рр. в Україні було проведено 11 регіональних семінарів ЮНВТО щодо тенденцій і розвитку світового туризму.

Важливість проведення в Україні цих заходів важко переоцінити з огляду на підвищення інформаційного забезпечення туристичної галузі, опанування прогресивного досвіду організації високорентабельної індустрії туризму, зокрема, її інформаційно-рекламної сфери, пропагування національного турпродукту на світовому ринку ЮНВТО.

Під час 15-ї сесії генеральної асамблеї ЮНВТО 917-24 жовтня 2003 р., (м. Пекін, КНР) була підтримана пропозиція України щодо проведення у м. Києві 25-27 листопада 2004 р. П'ятого Міжнародного форуму ЮНВТО для парламентарів і представників місцевих органів влади.

Незважаючи на повну готовність щодо проведення зазначеного заходу відповідно до Угоди між Урядом України та Всесвітньою туристичною організацією від 27.10.2004 р., Генеральним секретарем ЮНВТО Ф. Франжіаллі після консультацій з координатором-резидентом Організації

Об'єднаних Націй у м. Києві прийнято рішення щодо перенесення термінів Форуму.

В процесі участі української делегації у 16-й сесії Генеральної асамблеї ЮНВТО (25 листопада – 2 грудня 2005 р., м. Дакар, Республіка Сенегал) було висловлено підтримку кандидатури Франческо Франжіалі для переобрання на посаду Генерального секретаря Всесвітньої туристичної організації на період 2006-2009 рр. [1, с. 401].

10 листопада 2006 р. Указом Президента України було призначено Постійного представника України при Всесвітній туристичній організації А.А. Щербу.

Під час участі української делегації у 17-й сесії Генеральної асамблеї ЮНВТО (23-29 листопада 2007 р., м. Картахена, Колумбія) за підтримки України було прийнято рішення про проведення чергової сесії генеральної асамблеї ЮНВТО у 2009 році в Казахстані, враховуючи принцип регіональної ротації та справедливого географічного представництва у Всесвітній туристичній організації [4].

Україна впевнено виходить на світовий туристичний ринок, і цьому значною мірою сприяє традиційний Міжнародний туристичний салон "Україна". Салон проводиться щорічно в жовтні у м. Києві під егідою Державної служби туризму і курортів за підтримки Всесвітньої туристської організації та є найбільш представницьким і масовим туристичним форумом у нашій країні. Міжнародний туристичний салон "Україна" широко представляє усі регіони України, що дозволяє всебічно презентувати її туристичні можливості, природно-рекреаційний та історико-культурний потенціал [3, с.124].

30 листопада 2012 року відбувся Київський міжнародний туристичний форум. На Форум були запрошені представники Адміністрації президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органів влади, наукових та навчальних закладів, експерти міжнародних організацій, туристичні ЗМІ.

Форум відкрили Віце-прем'єр-міністр України - Міністр інфраструктури України Борис Колесніков, Генеральний секретар Всесвітньої туристичної Організації (ЮНВТО) Таліб Ріфаї, Голова Деогації ЄС України Ян Томбінський.

Захід відбувався в режимі панельних дискусій, тематика яких була різноманітною:

- глобальні виклики ХХІ століття та перспективна модель туризму;

- бачення Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО) стратегії подальшого розвитку туризму в Україні;

- основні напрями розвитку туризму і курортів в Україні до 2022 року, забезпечення конкурентоспроможності національного туристичного продукту на внутрішньому і міжнародному ринках та маркетингова політика держави у сфері туризму;

- туристичне районування та туристичні кластери як інструмент раціонального та ефективного використання ресурсів держави в туризмі, збереження об'єктів культурно-історичної спадщини і природо-заповідного фонду.

По завершенні обговорення учасник Форуму прийняли резолюцію.

10-12 жовтня 2013 року в Україні відбувся II Київський міжнародний туристичний форум. У відкритті Форуму взяли участь Віце-прем'єр-міністр України Олександр Вікул, Генеральний секретар ЮНВТО Таліб Ріфаї, Голова Делегації ЄС в Україні Ян Томбінські, Посол Німеччини в Україні Кристоф Вейл та Президент Американської торгівельної палати в Україні Хорхе Зукоскі. У відкритті взяли участь представники 29 країн.

Під час Форуму відбулося засідання міністрів туризму країн Організації Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС), представлення експозиції туристичних та курортних можливостей регіонів України (Міжнародна курортна виставка "Україна - цілий рік."), в т.ч. представлення проекту "Олімпійська надія. Зимові Олімпійські Ігри 2022 року в Карпатах та Євробаскет - 2015.

В рамках Форуму відбулося засідання Ради представників регіонів сфери туризму та курортів і Ради туристичних міст України, учасники якого обговорювали питання розробки Державної цільової програми розвитку туризму та курортів в Україні до 2022 року.

Поза тим, в рамках Форуму відбулася зустріч дискусія за участі міністрів туризму держав ОЧЕС щодо активізації туризму в акваторії Чорного моря на тему "Регіон Чорного моря. Спільні кордони - спільне рішення".

Під час Форуму також було презентовано Концепцію туристичного брендування України, відбулася низка міжнародних конференцій та круглих столів, зокрема, дискусія щодо ролі культурної спадщини для розвитку туризму; перспектив розширення оздоровчого туризму, а також з туристичного маркетингу територій та актуальних питань розробки і впровадження туристичного бренду України[10].

Україна за оцінкою туристичною організації вже займає 9-е місце в Європі за кількістю туристів, які відвідують нашу країну[]. Але на сьогодні Україна ще не належить до світових лідерів за кількістю відвідань туристами, однак особливості її географічного розташування та рельєфу, сприятливий клімат, багатство природно-ресурсного, історико-культурного та туристично-рекреаційного потенціалу створюють можливості для інтенсивного розвитку багатьох видів і внутрішнього, і іноземного туризму. Країна розташована на перехресті шляхів між Європою і Азією, Північчю і Півднем, а важливі залізничні й автомобільні магістралі, порти Чорного і Азовського морів, річки Дунаю, авіамережа спроможні забезпечити інтенсивні зв'язки з іншими країнами.

На території країни діють 5 національних природних парків, 15 державних заповідників, заказники, дендропарки, пам'ятки садово-паркового мистецтва, що належать до природоохоронних територій. Серед останніх такі відомі, як Асканія-Нова, Шацький національний природний парк, «Софіївка», «Олександрія», Тростянецький дендропарк, парк у Качанівці, острів Хортиця. Водні ресурси, лісові, каньйони Дністра (на Тернопільщині), пам'ятки природи – Скелі Довбуша, Кам'яні Могили, Великий каньйон у Криму, урочище Монастирище, біосферні заповідники (Карпатський де сконцентровано найбільші у Європі ділянки букових та ялиново-букових пралісів; Дунайський тощо), острів Зміїний у Чорному морі тощо. До специфічних ресурсів для розвитку іноземного туризму в Україні варто віднести і спеціальну зону Чорнобильської АЕС, місто Славутич та відпрацьований шахтний фонд Донбасу, де можна запроваджувати так званий промислово-екстремальний туризм. У Славутичі вже працює агентство «Туристичний кластер – Славутич». Усі ці природні та інші ресурси дають можливість для розвитку широкого спектра і внутрішнього, і особливо іноземного туризму [8].

Родовища зі значними ресурсами лікувальних грязей, які розташовані на прибережних територіях півдня України, та мінеральних і радонових вод Карпатського та лісостепоного регіонів становлять основну частину рекреаційного потенціалу України, що має не тільки внутрішнє, а й міжнародне значення для розвитку лікувально-оздоровчого туризму. У передгір'ї Карпат на висоті 350 м над рівнем моря розкинувся один із найвідоміших бальнеологічних курортів України Трускавець, у ньому зосереджені великі запаси підземних мінеральних вод та лікувального

озокериту. Останнім часом він набуває популярності серед туристів з Німеччини, Польщі, Ізраїлю, Канади і США [6, с. 233].

Історико-культурні пам'ятки є також ваговою складовою туристичного потенціалу України. Найбільше приваблюють туристів розкопки античних міст Північного Причорномор'я (Тіра, Ольвія, Херсонес, Пантікапей); пам'ятки Київської Русі IX - XII сторіч у Києві, Чернігові, Каневі, Овручі, Володимирі-Волинському; пам'ятки оборонної архітектури - фортеці в Луцьку, Меджибожі, Кам'янці-Подільському. Кам'янець-Подільський одним із перших з українських міст у 1374 р. отримав магдебурзьке право), Хотині, Білгороді-Дністровському, Ужгороді, Мукачевому; палацові комплекси в Криму, на Львівщині, Тернопільщині (зокрема в Збаражі) та Чернігівщині (загалом в Україні збереглося понад 100 палаців, замків і замкових споруд); пам'ятки культової архітектури в Києві, Львові, на Івано-Франківщині, у Почаєві, Міжгір'ї, Мукачевому, Чернівцях, а також дерев'яної культової та цивільної архітектури в Карпатах. У цьому списку слід виокремити Генуезьку фортецю у Судаку - кримському місті, з якого за давніх часів розходилися за різними географічними напрямками гілки Шовкового шляху.

Серед історичних пам'яток України особливе місце належить Нікопольщині (Дніпропетровська область). Фахівці вважають, що немає в історії України іншої території, яка відіграла б таку значну роль не лише у становленні держави, а й у розвитку світової культури, цивілізаційних комунікацій. Серед найбільших пам'яток їхньої культури спеціалісти зазначають розташовані тут скіфські усипальниці - Довгу Могилу, курган Чортомлик, Товсту Могилу (саме в ній знайдено 1971 року знамениту нині на весь світ золоту пектораль), Соболеву Могилу, Солоху, Огуд, інші. У середині XVI сторіччя на Нікопольщині виникла Запорізька Січ - місто-фортеця, воєнно-політичний центр запорізького козацтва. Знаходиться тут і меморіальний комплекс-могила кошового отамана Івана Сірка, який свого часу привів запорожців до Парижа [3, с. 234].

Розвиток цивілізаційних комунікацій в епоху становлення християнства на нинішній території України історики пов'язують з Інкерманською долиною, де свого часу перебував Андрій Первозваний - перший Апостол Тавриди. Останнім часом в Україні розпочато роботи з відновлення історичної столиці - гетьманського Чигирина, на Рівненщині відроджуються історичні та культурні пам'ятки Острога, який ще у XVI-XVII сторіччях мав назву «волинські Афіни», його всесвітньо відомої академії. Є

всі підстави для того, щоб ці об'єкти стали активними центрами міжнародного історико-культурного та етнографічного туризму.

Варто згадати і релігійний туризм, зокрема щодо відвідань єврейськими хасидами Умані (Черкаська область), Меджибожа (Хмельницька область), куди десятки тисяч прочан приїздять на могилу свого вчителя Баал-Шев-Това та інші [3, с. 245].

Загалом в Україні на державному обліку перебуває понад 130 тис. пам'яток, з яких 57,2 тис. - пам'ятки археології (із них 142 національного значення), 5,9 тис. - пам'ятки монументального мистецтва, 16,3 тис. - пам'ятки архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва та ландшафтні (з них 3,5 тис. національного значення). У країні впорядковано 61 історико-культурний заповідник (13 із них надано статусу національних), до складу яких належать комплекси (ансамблі) пам'яток, що мають особливу культурну цінність. 400 населених пунктів постановою Кабінету Міністрів № 878 від 26 липня 2001 року внесено до Списку історичних населених місць України. Список всесвітньої спадщини ЮНЕСКО поповнили Софійський собор з архітектурним ансамблем у Києві, Києво-Печерська лавра, історичний центр Львова [3, с. 250]. У цьому році ЮНЕСКО включив до списку всесвітньої культурної спадщини дерев'яні церкви Карпатського регіону та Стародавнє місто Херсонес Таврійський. У грудні 2013 р. Україна вперше очікує надання Петриківського розпису статусу Всесвітньої нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО.[] З метою збереження пам'яток історії та культури в Україні затверджені та реалізуються Комплексна програма паспортизації об'єктів культурної спадщини на 2003-2010 роки (постанова Кабінету Міністрів України № 1330 від 9.09.2002 р.) і Загальнодержавна програма збереження та використання об'єктів культурної спадщини на 2004-2010 роки (Закон України № 1692-IV від 20.04.2004 р.) [3, с. 252].

Україна має розгалужену мережу туристично-рекреаційної інфраструктури. За даними Держкомстату України, на початок 2004 року в туристичній та курортній галузях налічувалося 8,3 тис. підприємств усіх форм власності, у тому числі працювало 3,9 тис. туроператорів та турагентів; 1,2 тис. готелів та інших місць для короткотермінового проживання та 3,2 тис. санаторно-курортних закладів із загальною середньообліковою чисельністю працівників близько 200 тис. осіб. Найбільший попит на послуги санаторно-курортних закладів спостерігається у мешканців нашої країни і громадян колишніх республік СРСР. Послугами закладів готельного

господарства користуються переважно іноземні відвідувачі. В Україні до послуг іноземних туристів 1213 готелів та інших місць для короткотермінового проживання 28300 осіб. З метою підвищення якості послуг підприємств туристично-рекреаційної інфраструктури та їх відповідності міжнародним вимогам запроваджено обов'язкову сертифікацію. Тому зовсім не випадково у постанові Кабінету Міністрів України № 583 від 29.04.2002 р. «Про затвердження Державної програми розвитку туризму на 2002-2010 роки» зазначено, що одним з найважливіших напрямів державної політики в туристичній галузі є підвищення ефективності інформаційно-комунікаційної інфраструктури, створення позитивного образу України як туристичної держави та активізація просування національного туристичного продукту на внутрішньому і міжнародному ринках туристичних послуг завдяки організаційній та фінансовій підтримці підприємств та організацій туристичної галузі з боку центральних і місцевих органів виконавчої влади [3, с. 267].

Держава сприяє розширенню та зміцненню міжнародного співробітництва в галузі туризму на принципах і нормах розроблених Всесвітньою туристською організацією (ВТО).

Органом державної влади, що забезпечує представництво і реалізацію інтересів України в галузі туризму у відносинах з іншими країнами та з міжнародними туристичними організаціями, є центральний орган виконавчої влади в галузі туризму, який у встановленому порядку бере участь в укладенні міжнародних договорів з питань туризму.

Україна бере участь у діяльності міжнародних туристичних організаціях відповідно до міжнародно-правових зобов'язань України та статутних документів таких організацій [8].

Зважаючи на євроінтеграційні устремління України, державна політика у сфері туризму, повинна бути скорегована згідно з документами ВТО, а також прийнятими на їх основі рекомендаціями Ради Європи з питань сталого розвитку туризму, серед яких "Генеральний курс для сталого екологічно-безпечного розвитку туризму", "Політика сталого туризму на природоохоронних територіях", "Політика розвитку сталого та екологічно безпечного туризму на прибережних територіях" [7].

Активізація міжнародного співробітництва у розвитку, посилення його комунікаційних функцій та формування позитивного іміджу України може здійснюватися як на рівні держави, так і шляхом участі в роботі відповідних міжнародних організацій. Укладення міжурядових угод і угод між

спеціалізованим національним й іноземними органами управління туризмом про співробітництво у сфері туризму (на сьогодні такі угоди укладено з 28 країнами і готується низка нових), зокрема опрацювання питань про можливість розширення застосування безвізового режиму за обміну туристичними групами. Такий досвід Україна вже має, упровадження безвізового режиму в'їзду на територію України жителів Євросоюзу з нагоди проведення в Києві Євробачення (на період до 1 вересня 2005 року) і безтермінового безвізового режиму відвідування України для громадян України і Швейцарії з 1 вересня 2005 року. Великим проривом було проведення в Україні Євро-2012 дало змогу вболівальникам, які придбали квитки, безвізово відвідувати матчі, які проводилися в Україні. Спрощення візового режиму для певних категорій мешканців інших країн сприяють нарощуванню потоків іноземних туристів до нашої країни. У серпні цього року ми приймали і успішно провели юнацький Чемпіонат Європи з баскетболу 2013 (U- 16), який за оцінкою ФІБА названий кращим за всю історію чемпіонату. Наступним важливим кроком стане проведення в 2015 році Чемпіонату Європи з баскетболу. Україна подасть заявку на проведення Зимових Олімпійських ігор-2022. Також в Україні проходять яскраві музичні фестивалі, які займають гідне місце на туристичній карті Європи [7].

Як показує практика міжнародних відносин, міжнародний туризм на всіх етапах свого розвитку є фактором, що сприяє покращенню взаємопорозуміння між державами і народами, важливим засобом укріплення миру і дружби, активним стимулятором розвитку зовнішньо-економічних, торгових і культурних відносин. В цьому плані туризм завжди був, є і буде сприятливим підґрунтям плідного розвитку міжнародного співробітництва. Тому більшість країн, зацікавлених у розвитку власних туристичних зв'язків, проявляють зацікавленість у встановленні й розвитку широкого міжнародного співробітництва в даній сфері [9]

Зарубіжний туризм в Україні має певні особливості. До них слід зарахувати:

- переважання приватних подорожей над службовим та організованим туризмом;
- основними напрямками подорожей українських туристів є Росія, Польща, Угорщина, Молдова та Білорусь. Таке спрямування туристичних потоків пояснюється сталими зв'язками із сусідніми з Україною державами, зручним транспортним сполученням, близькістю культурного розвитку, розвинутими економічними відносинами між країнами;

- нерівномірність виїзного туризму за регіонами;
- значна кількість туристичних фірм надають перевагу саме виїзному туризму.

Сучасний етап розвитку українського ринку в'їзного туризму характеризується такими рисами:

- найбільш популярним видом туризму серед іноземних гостей є пізнавальний, тобто основною метою подорожі в Україну є отримання цікавих вражень. Туристи виявляють інтерес до української культури, своєрідності побуту та місцевих традицій, бажають ознайомитися із видатними пам'ятками стародавньої історії, археології, архітектури міжнародного та національного значення, скористатись цілющим кліматом, відомими лікувальними джерелами;

- серед найбільш улюблених маршрутів іноземних туристів можна виділити Київ, Крим, Львівську та Одеську області. Розвиток в'їзного туризму саме в цих регіонах пояснюється тим, що в решті областей, де чимало цікавих пам'яток, готелі та транспорт поки що не відповідають європейському рівню. найчастіше відвідують цей регіон гості з Росії, Білорусії, Молдови, Німеччини, Ізраїлю, Туреччини. Іноземні гості віддають перевагу індивідуальному туризму, оскільки він дає можливість найповніше задовольнити потреби конкретного туриста, його інтереси, звички, стиль життя і відпочинку [6, с. 234-237].

Отже, можна стверджувати, що Україна веде активну політику в галузі міжнародного туризму, залучаючись до міжнародних туристичних організацій, підписує договори, проводить форуми та конференції. Можна зробити висновок, що іноземний туризм в Україні хоч і повільно, але входить в міжнародний туристичний простір, що сприятиме подальшому розвитку туристичної галузі в країні та визнання України як достойного партнера у світовому туристичному співтоваристві.

Джерела та література

1. Александрова А.Ю. Международный туризм / А.Ю. Александрова – М.: Аспект-Пресс, 2002. – 470.
2. Борисов К.Г. Международный туризм и право / К.Г. Борисов – М.: НИМІП, 1999.
3. В'їзний туризм / Коваль П.Ф., Алешугіна Н.О., Андреева Г.П., Зеленська О.О., Григор'єва Т.В., Пархоменко О.Г., Дудко В.Б., Михайловський М.О., Бондар С.І. – Навчальний посібник: Ніжин, Видавництво Лук'яненко В.В., 2010. – 304 с.
4. Гук Н.А. Інструменти регулювання міжнародного туризму в Україні. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/guk1.htm.
5. Законодавство України про туризм і готельну справу: збірник офіційних текстів, законів станом на 1 лютого 2012 р. – К.: «Центр учбової літератури», 2012. – 242 с.

6. Зачковська Г.А. Маркетинг міжнародного туризму: міжкультурний вимір. – Економіка. Управління. Інновації. – 2011. – № 1(5) – С. 233-237
7. Приходько Т.М. Розвиток міжнародного туризму в Україні [Електронний ресурс] / Т.М.Приходько.– Режим доступу: http://www.rusnauka.com/18_DNI_2010/Economics/69706.doc.htm.
8. Прейгер Д.К., Малярчук І.А. Міжнародний туризм в Україні як форма розвитку інтеграційних комунікацій[Електронний ресурс] / Д.К. Прейгер, І.А. Малярчук // Стратегічна панорама. – 2005. – № 3. –Режим доступу до журн.:http://tourlib.net/statti_ukr/prejger.htm
9. Сушко Н.В. Тенденції розвитку міжнародного туризму в Україні: [Електронний ресурс] / Н.В. Сушко // Наукові праці.– Том 62. –Випуск 49.– Режим доступу до журн.: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npchdu/History/2006_49/49-13.pdf.
10. Затверження туристичного бренду України /Сайт Державного агентства з туризму та курортів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tourism.gov.ua/ua/news/26542/>

Аннотація.

В статтє раскрывается деятельность государства в области международного туризма и роль международных договоров в этом процессе.

Ключевые слова: туризм, международный туризм, въездной туризм, туристическое сообщество, историко-культурные ресурсы.

Annotation.

The article reveals the activities of the state in international tourism and the role of international agreements for the development of tourism Ukraine.

Keywords: tourism, international tourism, inbound tourism, travel community, historical and cultural resources.

УДК 94(477) «10/11»:327

**Віта Половинська
(Київ)**

**РУСЬКО-СКАНДИНАВСЬКІ РЕЛІГІЙНІ ЗВ'ЯЗКИ ХІ - ПЕРШОЇ
ПОЛОВИНИ ХІІ СТ.**

Відзначено єдність ідеологічного простору часів Ярослава Мудрого, що сприяла як проникненню окремих культів (зокрема, культу св. Олава) та елементів західного християнства на Русь, так і східним впливам на Скандинавські країни. Також переглянуто повідомлення Києво-Печерського патеріку щодо прибуття на Русь варяга Шимона під децю новим кутом зору.

Ключові слова: Русь, Скандинавія, духовна культура, релігія, ідеологія, епоха вікінгів

Саме в ХІ ст. завершувалась так звана «епоха вікінгів» і йшов процес становлення державності і в Скандинавії, і на Русі, тобто починалась нова феодальна епоха. Християнізація, що майже одночасно проводилася в обох